

VIRTUAALINEN KUMPPANUUSPÖYTÄ

Järjestöystävällinen kunta
torstai 25.2.2021 klo 17-19

SOINI JA ÄHTÄRI

#muavarten

Etelä-Pohjanmaan
järjestöt mukana muutoksessa

Ähtäri

Soini

KuusSoTe

Sote-
uudistus

LEADER

Kuudestaan

Kylille

Ennakolta ilmoittautuneita tilaisuuteen oli yhteensä 46 henkilöä. Ilmoittautuneista edusti paikallisjärjestöjä 30 henkilöä, laajemmalla alueella toimivaa järjestöä 10 henkilöä ja kunnan/kuntayhtymän edustajia 6 henkilöä. Paikalla oli parhaimmillaan 43 henkilöä. Tilaisuus oli kaikille avoin ja markkinointia tehtiin monikanavaisesti eri tahojen kautta.

Kuusiokuntien alueella tämä oli tässä laajuudessaan toinen kumppanuuspöytä ja toteutettiin virtuaalisesti vallitsevien kokoontumisrajoitusten vuoksi.

Puhetta johti Tarja Tenkula Rakenneuudistushankkeesta. Järjestelyistä ja kumppanuuspöytien suunnittelusta vastasivat yhdessä Rakenneuudistushanke, Järjestöt mukana muutoksessa -hanke sekä eteläpohjalaiset Leader ryhmät, joista tässä tilaisuudessa Leader Kuudestaan. Soinin ja Ähtärin tilaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa mukana myös Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin järjestöyhdyshenkilöt.

KUMPPANUUSPÖYDÄN PELISÄÄNNÖT

- Koollekutsuja kunta tai kuntayhtymä. Tarvittaessa asiantuntijoita pöydän teemojen mukaan.
- Mahdollisuus: konkreettisia toimenpiteitä esim. asukastilaisuuksia, uusia toimintatapoja/-malleja, tapahtumia/tempauksia ja esityksiä tai aloitteita toimivaltaisille tahoille.
- Kunta voi käyttää asioiden valmisteluvaiheen informaatio ja keskustelutilaisuuksina.
- Poliittisesti sitoutumaton, ei itsenäistä päätösvaltaa. Järjestöyhdyshenkilö vastaa kumppanuuspöydässä käsiteltyjen asioiden viemisestä päätösvaltaiselle taholle.
- Tiedotus: avoin kutsu kunnan ja järjestäjien nettisivuilla ja somessa, kohdennetut kutsut Leaderit ja Järjestötalo
- Kokouksia pidetään tarpeen mukaan, vähintään kerran vuodessa.
- Muistio lähetetään osallistujille ja julkaistaan kunnan nettisivuilla.

KUMPPANUUSPÖYTÄ – OSALLISUUDEN MAHDOLLISTAJA

- Yhteiskunnan eri sektoreilla toimivien toimijoiden **yhteisen ideoinnin ja suunnittelun alusta**
- Avoimeen keskusteluun ja pöydässä olevien toimijoiden äänen tasavertaisuuteen perustuva **asioiden valmistelun työkalu** parempien päätösten tekemiseksi
- Kanava, jossa asukkaiden sekä muiden toimijoiden **kokemuksen ja äänen avulla voidaan tunnistaa ja etsiä ratkaisuja** tiettyyn toimintaympäristöön vaikuttaviin ilmiöihin ja haasteisiin

Seppo Karjala, Ähtärin vs. kaupunginjohtaja

Suomessa on noin 107 000 yhdistystä, joka laskennallisesti tarkoittaa noin 350 yhdistystä jokaista kuntaa kohden. Eli voidaan varmaan sanoa, että Suomi on yhdistysten luvattu maa. Työ- ja aktiveetti, mitä yhdistykset ovat Ähtärissäkin tehneet, voidaan todeta, että se on ollut äärimmäisen suuriarvoista. Järjestöjen vaikutus henkiseen, fyysiseen, yhteiskunnalliseen ja sosiaaliseen elämään ja kehitykseen koko kaupungin historian aikana on mittava.

Järjestötoiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja ihmiset osallistuvat itse tärkeiksi kokemaansa toimintaan. Monille on järjestötoiminnasta muodostunut elämänmittainen innostuksen tuoja ja aktivaattori. Viime aikoina on paljon murehdittu järjestöjen pienenevistä jäsenmääristä ja toimijoiden puutteesta. Yksi merkittävä keino, jolla saataisiin näitä toimijoita mukaan, on osallistaminen ja osallisuus. Osallisuus on yhden määrityksen mukaan liittymistä, suhteissa olemista, kuulumista, yhteisyyttä ja yhteen sopivuutta ja mukaan ottamista sekä siihen liittyen vaikuttamista ja demokratiaa. Tästä voisi vetää johtopäätöksen, että järjestötoiminnassa on kautta aikojen ollut perimmältään kyse osallisuudesta. Uusien sukupolvien pitäisi saada kokea vastaava mahdollisuus osallisuuteen, kuin aiemmatkin sukupolvet ovat kokeneet. Kuinka tuo kokemus saadaan uusille sukupolville, on meidän kaikkien haaste.

Ähtärissä on konkreettisia esimerkkejä aivan viime ajoilta, kuinka järjestöjen kanssa on tehty mittavaa yhteistyötä, joka on tuonut ihan uutta luovaa ja kaupunkilaisia hyödyttäviä toimintoja käytettäväksi.

Pitää vielä tuoda esiin rahoitusaparaattien lisääntyminen tällä vuosituhanella ja myöskin ne ovat mahdollistaneet tietynlaisiin toimintoihin rahoituksen saamisen. Näistä voi mainita Ely-keskuksen, EP:n liiton ja Leader-ryhmän rahoitukset, joita voi kovasti suositella järjestöille. Omakohtaisella

kokemuksella Leader Kuudestaan entisenä hallituksen jäsenenä, voi suositella hyvin monenlaisiin kohteisiin Leader rahoituksen hakemista.

Tämän illan tavoitteena voisi olla miettiä yhdessä; miten, milloin ja kenen toimesta ja kuinka osapuolet voisivat toisiaan auttaa. Kuinka löydetään yhteiset tavoitteet ja tiedotetaan toiminnasta avoimesti. Voisi kiteyttää, että kaikissa tekemisessä alku on tärkein.

Johanna Rannanjärvi, Soinin kunnanjohtaja

Yhdistykset ovat Soinissa meille kaikille äärimmäisen tärkeitä ja täällä on paljon aktiivisia yhdistyksiä, joiden kanssa kunta on tehnyt pitkään yhteistyötä. Aikaisemminkin on yhdistysten väkeä tavattu, toki yleensä ihan kasvotusten järjestetyissä tapaamisissa. Yhdistykset ovat niitä, jotka luovat pitovoimaa kuntaan. Yhdistysten avulla luodaan tyytyväisyyttä asuinympäristöön ja yhdistykset tekevät paljon yhteisen hyvän eteen. Soinissa on ollut tosi paljon yhdistysten toimesta esimerkiksi viihtyvyyttä lisääviä hankkeita. Viihtyvyyttä lisäävä tekijä on ilmapiiri, joka koetaan viihtyisäksi ja mukavaksi. Alueeseen liitetyt mielikuvat ovat positiivisia, jos yhdistystoiminta voi hyvin alueella.

Yhteisöllisyys on suuri voimavara, mitä yhdistykset luovat kuntaan. Yhdistykset luovat kunnan identiteettiä, mihin me kuntalaiset voidaan samaistua ja se lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja yhdessä tekemisen me-henkeä. Luottamus pääoma koostuu siitä, että yhdistykset toimivat ja luovat elämälle sisältöä. Tärkeä pitovoimatekijä on elämänlaatu ja yhdistysten toiminnan avulla koetaan arki sujuvaksi. Yhdistykset lisäävät sekä henkistä, että fyysistä hyvinvointia alueen asukkaille.

Soinissa on perinteisesti tuettu yhdistyksiä taloudellisesti ja kunnanjohtaja näkeekin, että kunnan rooli on olla puitteiden luoja ja mahdollistaja sekä yhteistyökumppani.

Maarit Lehtonen, sosiaalipalvelujohtaja Kuusiolinnassa Terveys Oy

Järjestötoiminta on ollut alusta alkaen yksi tärkeä seikka turvaamassa ja täydentämässä palveluita. Osalta järjestöjä ostamme palveluita ja valtaosassa teemme yhteistyötä ja ohjaamme omia asiakkaitamme järjestöjen ja heidän palveluiden piiriin. Osa järjestöistä osallistuu asiakasraateihin ja on kumppanuushankkeissa mukana. Sosiaali- ja terveyspalveluissa korostuu eri sairauksien ja oireiden hoito ja siihen liittyvä järjestötoiminta on todella tärkeitä vauvasta vaariin.

Palveluissa pyrimme siihen, että otamme ideoita vastaan. Olemme kovasti kiinnostuneita, että mitä alueemme asukkaille kuuluu ja millaisia palveluita tai ideoita meitä kohtaan esitetään ja mitä me voisimme vielä yhdessä enemmän tehdä.

Tällä hetkelläkin teemme järjestöjen kanssa yhteistyötä akuuteissa asioissa, kuten koronarokotuksiin tulevien liikenteenohjauksen merkeissä, jonka järjestöt hoitavat.

1. Miten kunta mahdollistaa asukkaiden aktiivisen osallistumisen?

- Maakunnalliset ja valtakunnalliset yhdistykset jäävät helposti pois yhteistyöstä paikallisella tasolla, eikä luontaista keskusteluyhteyttä ole. Tämähän vaatii tietysti molemminpuolista tiedottamista, jotta kaikki yhdistykset saadaan listoille mukaan.

- Kuulimme Muistiyhdistyksen toiminnasta tällä alueella ja muistiyhdistyksen järjestämistä kerhotoiminnasta ja vertaisryhmistä, sekä omaishoitajien tukemisesta yhdessä muiden tahojen kanssa.
- Etukäteen on ilmoittautumisten yhteydessä tullut kysymys, kuinka nykyisenä ”netti aikana” esim. ikäihmiset saataisiin mukaan mm. valmiuksiensa osalta? Terveyspuolella on esim. otettu yhteyttä puhelimitse ikäihmisiin, ollut esim. Epecin laitekokeiluja takavuosina, Kuusiolinnassa on kehitetty vastaanotto- ja neuvontapalveluita etäyhteyksien kautta hoidettavaksi ja Kuudestaan ry:n kautta on järjestetty tällä alueella ilmaisia Senioreiden digikahviloita 2019 vuonna ja osallistumiskertoja niissä on Soinin ja Ähtärin alueella ollut yht. 233 käyntiä.
- Senioreiden osallistumiskanavia tarvitaan ja pelko digilaitteiden käyttöön on suurta. Eläkeliitto myös opastaa digilaitteiden käytössä.
- Yhdistysten yhteistyötä tarvitaan lisää, jotta tiedetään toistemme tekemisestä ja voidaan yhdistää voimavaroja.

2. Järjestöystävällinen kunta tunnistaa ja tunnustaa järjestöt tasavertaisena kumppanina

- Soinissa on järjestöillä tiivistä ja hyvää yhteistyötä kunnan kanssa esimerkiksi liikuntapaikkarakentamisessa ja yleisestikin investointihankkeissa, joihin kunta myöntää hankeajasta rahoitusta järjestöille. Kunnan nopea päätöksenteko juuri investointeihin liittyvissä asioissa edistää asioiden toimivaa toteutusta.
- Soinissa aluetta kehitetään Pitäjän elinvoiman ekosysteemihankkeen voimin, jota vetää Kari Laasala. Kari myös auttaa eri hankehakijoita hankebyrokratiassa ja monessa muussa asiassa sekä edistää yhdistysten vuorovaikutusta. Puheenjohtajan pyynnöstä Kari kertoi hankerahoituksella toteutettuja investointeja olevan mm. metsästysseurojen toteuttamat lahtivajat, tekojää/hiekkatekonurmi, pururadan valaistus, kuntoportaat ja alamäkiluistelurata Vuorenmaahan, koirapuisto, Lauttosen virkistysalue uimarannan yhteyteen, frisbeekenttä, Kuninkaantupa, jne.
- Vuorovaikutus yhdistysten kanssa on tärkeää, kuten yhdistysten välinenkin yhteistyö, jota tämä korona-aika on hankaloittanut. Korona-aika näkyikin yhdistysten toiminnassa tietynlaisena väsymisenä, kun kaikki pitää peruuttaa.
- Kiitos lukuisista Ely-keskuksen ja Leader ryhmän myöntämisestä rahoituksista Soiniin, joilla on saatu paljon erilaisia liikunta- ja urheilupaikkoja tänne reuna-alueelle ja nämä taas lisäävät kunnan pitovoimaa, elinvoimaa ja vetovoimaa merkittävästi.
- Järjestöjen yhteistyötä niin kuntatasolla kuin alueellisestikin on hyvä vahvistaa.
- Ähtärissä on myös koettu yhteistyö hyväksi kaupungin kanssa. Varsinkin näin korona-aikana korostuu eri järjestöjen välinen yhteistyö, jota toivoisi lisää. Olisi helpompaa miettiä ja ohjeistaa yhdessä muiden järjestöjen kanssa kulloinkin vallitsevia kokoontumisrajoituksia, ohjeita ja linjauksia.

3. Järjestöystävällinen kunta nimeää järjestöyhdyshenkilön ja kutsuu järjestöt säännöllisesti koolle

- Ähtärin järjestöyhdyshenkilö Marika Puntala jakoi kiitosta ähtäriläisille ja Ähtärin alueella toimiville yhdistyksille hienoista uusista avauksista ja monipuolisesta toiminnasta. Kiitosta saavat myös yhdistykset, jotka ovat upeasti tarttuneet Kuudestaan ry:n myöntämiin rahoituksiin. Rahoitusten kautta on saatu paljon toimintaa, jota

kaupunki ei varmasti yksin olisi pystynyt toteuttaa, mutta on kumppanina kyllä mukana. Ähtärin kaupunki on tehnyt periaatepäätöksen, että se lähtee kuntarahalla mukaan Elyn rahoittamiin hankkeisiin, joissa kuntarahaosuus vaaditaan hankerahoitukseen. Tällä systeemillä on saatu monenlaisia liikuntapaikkoja ja vapaa-aikatoiminnan kohteita. Marika Puntala mainitsi hankerahoituksella toteutetuista kohteista muutaman; Mustikkavuoren kuntoportaat ja maisematorni, Otsonkoululle tekonurmikenttä, Mustikkavuorelle pesäpallon pelaamista varten tekonurmikenttä, Suomenselän Eläinharrastajien kuplahalli ja välineet, ulkosalibandykaukalo, jne. Leader hankkeisiin ei tarvita kuntarahaosuutta erikseen hankekohtaisesti.

- Ähtärin kaupungin avustusten haku järjestöille on juuri avautunut ja haku on auki 26.3. saakka. Kaupungin verkkosivuilla on lisää tietoa asiasta ja hakulomake.
- Soinin järjestöyhdyshenkilö Janne Kujala totesi myös, että vapaa-ajanviettopaikat ovat monipuolisia ja niitä ei olisi saatu ilman ulkopuolista rahoitusta. Kaihiharjun tuntumaan on tulossa n. 7,5 km rengasreitti, johon on saatu lähivirkistysalueiden kunnostustukea. Luontomatkailu on nyt muutoinkin tapetilla ja Ähtärin kanssa yhdessä kehitetään Arpaisten reittiä. Soinissa on suunnitteilla kunnan verkkosivuille oma osionsa, johon toteutetaan järjestöjen esittelyt ja ajantasaiset yhteystiedot. Soinissa on aikaistettu järjestöavustusten hakuaikaa joului-tammikuulle.
- Eläkeliitolta myös kiitokset kunnan suuntaan, joka kannustaa heitä huolehtimaan fyysisestä kunnostaan, mikä taas pitkässä juoksussa säästää yhteiskunnan varoja. Kunta maksaa eläkeläisille vuoron kuntosalille ja uimahalliin kaksi kertaa viikossa.
- Maarit Lehtonen toteaa, että pari vuotta sitten on päästy vauhtiin ja esim. vammaisneuvostoilta on pyydetty kehittämisideoita ja toiveita. Yhteistyötä on tehty kuntien kanssa mm. lastensuojelun tiimoilta. Tällainen yhteistyö kantaa.
- Isommat yhdistykset, jotka saavat STEAn avustuksia, eivät yleensä hae kunnilta järjestöavustuksia.

4 ja 5. Keskusteluryhmissä keskusteltiin kuntien tarjoamista tiloista ja muusta tuesta

Ryhmiä oli 4 kpl ja niiden keskusteluissa nousi esiin:

- Ilmaisia kokoontumistiloja on molempien kuntien alueella käytössä kaikille ja lisäksi eri ryhmille vielä kohdennetusti tiloja.
- Lasten- ja nuorten toimintaan on maksuttomia tiloja molemmissa kunnissa esim. liikuntasalit ja kentät. Jäähallilla on omat säännöt Ähtärissä.
- Ähtärissä on ilmaisia tiloja käytössä Ostolanhovissa Kamari -tila esim. Diabetestoimintaan ja Kuusiolinna Terveys maksaa vuokran ja Kirjasto/monitoimitalolla on Pykäläpaja (aika pieni tila), joka on vapaasti käytettävissä. VPK käyttää kerhotoimintaan omia tilojaan Soinissa.
- Soinissa on yhdistysten vapaasti käytettävissä kunnantalon Valtuustosalin sekä Osuuspankin kerhotila. Palvelukodin yhteydessä oleva Kotivaaran tila on sotepuolen yhdistyksille käytössä.
- Maksuttomien tilojen käytössä pitää ottaa huomioon, että verottaja voi puuttua niihin. Tästä asiasta on verottajalla erilaisia tulkintoja.
- Maksullisia tiloja on käytössä Soinin keskustassa esim. Kuninkaantupa ja Yhteistalo, Ähtärissä esim. Urheilutalo ja nämä ovat paikallisten yhdistysten ylläpitämiä tiloja. Lisäksi sivukylillä kyläyhdistysten ylläpitämiä tiloja vuokrattavaksi.

- Ähtärin osalta keskusteluun nousi yhdistysten arkistotilojen olemassaolo ja varsinkin vuositöimintatilojen/päiväkohtaisten asiakirjojen tai aktiivisen toiminnan tarvikkeiden säilytystilan/kaappien puute. Ähtärissä on Ähtäri-Seuran ylläpitämä Kotiseutuarkisto kaikille, joka on paloturvallinen ja sinne voidaan määritellä rajattu katseluoikeus kunkin järjestön asiakirjoille. Ehkä tiedotusta tarvitaan tästä asiasta.
- Soinissa Kuninkaantuvalla on yhdistysten arkisto ja se koettiin toimivaksi.
- Avustusasiat koettiin olevan kunnossa niin Ähtärin, kuin Soininkin osalta. Toiminnan laajuus, jäsenmäärät yms. asiat vaikuttavat avustuksien määrään.
- Avustusten lisäksi sekä Soinin kunta, että Ähtärin kaupunki suhtautuu myönteisesti yhdistysten hankkeisiin tarvittaviin kuntarahaosuuksiin.
- Marika Puntala muistutti vielä kohde- ja yleisavustusten lisäksi olevista vesistöjen kunnostusavustuksista ja suojeluhankkeiden avustuksista. Avustusohjeet löytyvät kaupungin verkkosivuilta.
- Avustusasioita kirjattiin jo kohdan 3 keskustelussa.
- Ähtärin osalta tuli esiin, että avustusmäärät ovat pienempiä kuin ennen, johtuen monesta asiasta ja ehkä järjestöjen määrä on lisääntynyt.
- Kuusiolinnan puolelta tuli ehdotus, että palkkatukihenkilöitä voisi hyödyntää ehkä tietokoneavusteisessa opetuksessa ikäihmisten tueksi.
- Avustuksissa tulisi muistaa myös yksityistieavustukset sekä valtakunnallisten kattojärjestöjen myöntämät pienavustukset.
- Ähtäriinkin tarvittaisiin joku henkilö kunnan tai järjestöjen taholta, joka avustaisi erilaisissa hankkeiden hakemiseen liittyvissä moninaisissa asioissa, vaikkapa palkkatuella palkattuna.

6. ja 7. Kerääkö kunta kokemuksia ja viestiä asukkailleen

- Kunnat käyvät säännöllisesti vuoropuhelua järjestökentän kanssa yhteisissä tapaamisissa. Soinissa järjestetään seura- ja yhdistysfoorumi -tapaamisia ja Ähtärissä seuraparlamentti -tapaamisia.
- Molemmat kunnat viestivät aktiivisesti asukkailleen verkkosivujensa ja sosiaalisen median kanavien kautta kunnan ja kuntalaisten asioista.

Lopuksi jokainen osallistui Mentin kautta kyselyyn, jossa oli seitsemän eri kysymystä liittyen tämän illan keskustelun aiheisiin. Puheenjohtaja totesi, että taisi tulla Kumppanuuspöytätilaisuuksien parhaat tulokset. Kyselyn tulokset alla.

Miten järjestöystävällinen on sinun kuntasi?

Illan aikana esiin nousseet konkreettiset esitykset/toiveet vielä listattuna;

- Yhdistysten välistä yhteistyötä kaivattaisiin lisää.
- Tiedotusta varmasti voisi olla lisää, esim. Ähtärissä arkistointimahdollisuudesta.
- Ähtäriin toivottiin kunnan tai järjestöjen taholta sellaista henkilöä, joka neuvoisi yhdistyksiä erilaisissa hankeasioissa.
- Yhdessä pitäisi miettiä miten, milloin ja kenen toimesta ja kuinka osapuolet voisivat toisiaan auttaa. Kuinka löydetään yhteiset tavoitteet ja tiedotetaan toiminnasta avoimesti.

Illan puheenjohtaja Tarja Tenkula kiitti kaikkia aktiivisesta osallistumisesta tähän virtuaalisesti toteutettuun tilaisuuteen. Muistio lähetetään kaikille osallistujille sähköpostilla.

Muistion kirjoitti Jaana Sippola, Leader Kuudesta

